

Воронежский государственный университет Университет имени Гоце Делчева, г. Штип
Россия Македония

Воронешки државен универзитет Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,
Русија Македонија

Voronezh State University Goce Delcev University in Stip
Russia Macedonia

Вторая международная научная конференция Втора меѓународна научна конференција

Second International Scientific Conference

ФИЛКО

FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

СБОРНИК СТАТЕЙ
ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
CONFERENCE PROCEEDINGS

10-12 мај 2017 / 10-12 мая 2017 / 10-12 May 2017

Воронеж

Воронеж

Voronezh

Воронежский государственный университет Университет имени Гоце Делчева, г. Штип
Россия Македония

Воронешки државен универзитет Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,
Русија Македонија

Voronezh State University Goce Delcev University in Stip
Russia Macedonia

Вторая международная научная конференция Втора меѓународна научна конференција

Second International Scientific Conference

ФИЛКО
FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

СБОРНИК СТАТЕЙ
ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
CONFERENCE PROCEEDINGS

10-12 мај 2017 / 10-12 мая 2017 / 10-12 May 2017

Воронеж

Воронеж

Voronezh

ОРГАНИЗАЦИСКИ КОМИТЕТ

Олга А. Бердникова, Филолошки факултет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филолошки факултет при УГД
Татјана А. Тернова, Филолошки факултет при ВГУ
Светлана Јакимовска, Филолошки факултет при УГД
Генадиј Ф. Коваљов, Филолошки факултет при ВГУ
Виолета Димова, Филолошки факултет при УГД
Лариса В. Рибачева, Филолошки факултет при ВГУ
Костадин Голаков, Филолошки факултет при УГД

МЕЃУНАРОДЕН ПРОГРАМСКИ КОМИТЕТ

Софија Заболотнаја (Русија)
Лариса В. Рибачева (Русија)
Татјана А. Тернова (Русија)
Виолета Димова (Македонија)
Марија Кусевска (Македонија)
Ева Ѓорѓиевска (Македонија)
Даниела Коцева (Македонија)
Силвана Симоска (Македонија)
Татјана Атанасоска (Австрија)
Олег Н. Фенчук (Белорусија)
Јулиа Дончева (Бугарија)
Гергана Пенчева-Апостолова (Бугарија)
Билјана Мариќ (Босна и Херцеговина)
Душко Певуља (Босна и Херцеговина)
Волфганг Моч (Германија)
Габриела Б. Клајн (Италија)
Ева Бартос (Полска)
Даниела Костадиновиќ (Србија)
Тамара Валчик-Булиќ (Србија)
Селена Станковиќ (Србија)
Ахмед Ѓуншен (Турција)
Зеки Ѓурел (Турција)
Нецати Демир (Турција)
Карин Руке-Брутен (Франција)
Танван Тонтат (Франција)
Реа Лујиќ (Хрватска)
Технички секретар
Софија Заболотнаја
Татјана Уланска

Главен и одговорен уредник

Драгана Кузмановска

Јазично уредување

Софија Заболотнаја (руски јазик)

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонски јазик)

Снежана Кирова (англиски јазик)

Техничко уредување

Костадин Голаков

Ирина Аржанова

Славе Димитров

Адреса на организацискиот комитет:

Воронешки државен универзитет

Филолошки факултет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Русија

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македонија

Е-пошта: filko.conference@gmail.com

Веб-страница: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

81(062)

82(062)

316.7(062)

МЕЖДУНАРОДНАЯ научная конференция (2 ; Воронеж ; 2017)

Сборник статей / Вторая международная научная конференция, Воронеж, 10-12 мая 2017 = Сборник на трудови / Втора меѓународна научна конференција, Воронеж, 10-12 мај 2017 = Conference proceedings / Second International Scientific Conference, Voronezh, 10-12 May 2017. - Штип : Универзитет имени Гоце Делчева = Универзитет “Гоце Делчев” = Shtip : Goce Delcev University, 2017. - 642 стр. : табели ; 25 см

Трудови на рус., мак. и англ. јазик. - Фусноти кон текстот. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-244-469-7

а) Јазик - Собири б) Книжевност - Собири в) Културологија - Собири
COBISS.MK-ID 105484554

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Ольга А. Бердникова, Филологический факультет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филологический факультет при УГД
Татьяна А. Тернова, Филологический факультет при ВГУ
Светлана Якимовска, Филологический факультет при УГД
Геннадий Ф. Ковалев, Филологический факультет при ВГУ
Виолета Димова, Филологический факультет при УГД
Лариса В. Рыбачева, Филологический факультет при ВГУ
Костадин Голаков, Филологический факультет при УГД

МЕЖДУНАРОДНАЯ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Софья Заболотная (Россия)
Лариса В. Рыбачева (Россия)
Татьяна А. Тернова (Россия)
Виолета Димова (Македония)
Мария Кусевска (Македония)
Ева Гёргиевска (Македония)
Даниела Коцева (Македония)
Силвана Симоска (Македония)
Татяна Атанасоска (Австрия)
Олег Н. Фенчук (Беларусь)
Юлиа Дончева (Болгария)
Гергана Пенчева-Апостолова (Болгария)
Биляна Марич (Босния и Херцеговина)
Душко Певуля (Босния и Херцеговина)
Волфганг Моч (Германия)
Габриелла Б. Клейн (Италия)
Ева Бартос (Польша)
Даниела Костадинович (Сербия)
Тамара Валчич-Булич (Сербия)
Селена Станкович (Сербия)
Ахмед Гюншен (Турция)
Зеки Гюрел (Турция)
Неджати Демир (Турция)
Карин Рукэ-Брутэн (Франция)
Танван Тонтат (Франция)
Реа Луйич (Хорватия)
Ученый секретарь
Софья Заболотная
Татяна Уланска

Главный редактор

Драгана Кузмановска

Языковая редакция

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонский язык)

Софья Заболотная (русский язык)

Снежана Кирова (английский язык)

Техническое редактирование

Костадин Голаков

Ирина Аржанова

Славе Димитров

Адрес организационного комитета

Воронежский государственный университет

Филологический факультет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Россия

Университет им. Гоце Делчева – Штип

Филологический факультет

ул. „Крсте Мисирков“ д. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македония

Э-почта: filko.conference@gmail.com

Веб-сайт: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

EDITORIAL STAFF

Olga A. Berdnikova, Faculty of Philology, VGU
Dragana Kuzmanovska, Faculty of Philology, UGD
Tatyana A. Ternova, Faculty of Philology, VGU
Svetlana Jakimovska, Faculty of Philology, UGD
Genadiy F. Kovalyov, Faculty of Philology, VGU
Violeta Dimova, Faculty of Philology, UGD
Larisa V. Rybatcheva, Faculty of Philology, VGU
Kostadin Golakov, Faculty of Philology, UGD

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

Sofya Zabolotnaya (Russia)
Larisa V. Rybatcheva (Russia)
Tatyana A. Ternova (Russia)
Violeta Dimova (Macedonia)
Marija Kusevska (Macedonia)
Eva Gjorgjievska (Macedonia)
Daniela Koceva (Macedonia)
Silvana Simoska (Macedonia)
Tatjana Atanasoska (Austria)
Oleg N. Fenchuk (Belarus)
Yulia Doncheva (Bulgaria)
Gergana Pencheva-Apostolova (Bulgaria)
Biljana Maric (Bosnia and Herzegovina)
Dushko Pevulja (Bosnia and Herzegovina)
Wolfgang Motch (Germany)
Gabiella B. Klein (Italy)
Ewa Bartos (Poland)
Danijela Kostadinovic (Serbia)
Tamara Valchic-Bulic (Serbia)
Selena Stankovic (Serbia)
Necati Demir (Turkey)
Zeki Gurel (Turkey)
Ahmed Gunshen (Turkey)
Karine Rouquet-Brutin (France)
That Thanh-Vân Ton (France)
Rea Lujic (Croatia)
Conference secretary
Sofya Zabolotnaya
Tatjana Ulanska

Editor in Chief

Dragana Kuzmanovska

Language editor

Sofya Zabolotnaya (Russian)

Danica Atanasovska-Gavrilova (Macedonian)

Snezana Kirova (English)

Technical editing

Kostadin Golakov

Irina Arzhanova

Slave Dimitrov

Address of the Organizational Committee

Voronezh State University

Faculty of Philology

10 pl. Lenina, Voronezh, 394006, Russia

Goce Delcev University - Stip

Faculty of Philology

Krste Misirkov St. 10-A

PO Box 201, Stip - 2000, Republic of Macedonia

E-mail: filko.conference@gmail.com

Web-site: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

СОДРЖИНА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1. Ануфрієв Олег – КУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕКРАСОВЦІВ-СТАРОВІРЦІ В ПОНИЗІ УКРАЇНСЬКОГО ДУНАЮ: ІСТОРІЯ ТА СТАН ЗБЕРЕЖЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ПОЛІЕТНІЧНОСТІ (НА МАТЕРІАЛИ ПОЛЬОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)	11
2. Асимопулос Панайиотис - РЫБНЫЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ В СОВРЕМЕННОМ ГРЕЧЕСКОМ, РУССКОМ И СЕРБСКОМ ЯЗЫКАХ	19
3. Балек Тијана - КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА ТЕМПЕРАТУРНИХ ПРИДЕВА У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКУ	27
4. Беляева Наталья - ОБРАЗ ДОМА В ТВОРЧЕСТВЕ В. ВЫСОЦКОГО И Ю. ШЕВЧУКА: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ	37
5. Бердникова Ольга Анатольевна – ФИЛОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В СИСТЕМЕ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК	45
6. Бестолков Дмитрий Александрович – УЧАСТНИК РЖЕВСКОЙ БИТВЫ. ЛИРИЧЕСКИЙ ГЕРОЙ АЛЕКСАНДРА ТВАРДОВСКОГО В КОНТЕКСТЕ РУССКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ПОЭТИЧЕСКОЙ ТРАДИЦИИ.....	55
7. Гладышева Светлана - СУДЬБА РОССИИ И ЕВРОПЫ В ПУБЛИЦИСТИКЕ Д. С. МЕРЕЖКОВСКОГО ПЕРИОДА ЭМИГРАЦИИ.....	63
8. Гончарова Алина - ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ МЕТОДИКИ «ТИХОГО ОБУЧЕНИЯ» ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ КЕЙЛЕБА ГАТТЕНЬО	69
9. Гоцко Алла Николаевна - СОЦИАЛЬНЫЕ И ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ РЕЧЕВОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ- ФИЛОЛОГА	79
10. Гузенина Светлана - СЛАВЯНСКИЕ ДУХОВНЫЕ ПАРАЛЛЕЛИ В КУЛЬТУРЕ РОССИИ И МАКЕДОНИИ.....	85
11. Ghențulescu Raluca -демче CULTURAL CHALLENGES IN SPECIALIZED TRANSLATIONS	91
12. Демченко Зинаида - КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДА И ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ У СТУДЕНТОВ КОЛЛЕДЖА ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ К УЧЕБНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	101
13. Денкова Јованка - НАУЧНАТА ФАНТАСТИКА НА ИВАН ЕФРЕМОВ	111
14. Димова Виолета - ЕСТЕТИКАТА НА КОМУНИКАЦИЈАТА И МЕДИУМИТЕ ВО НАСТАВАТА ПО ЛИТЕРАТУРА	121
15. Ѓорѓиева Димова Марија - ЗА АТРАКТИВНОСТА НА ЕДЕН ЖАНР (КНИЖЕВНИТЕ, КНИЖЕВНО-ТЕОРИСКИТЕ И КНИЖЕВНО-ИСТОРИСКИТЕ ИМПЛИКАЦИИ НА ИСТОРИОГРАФСКАТА МЕТАФИКЦИЈА)	129
16. Ѓорѓиоска Жаклина - ЦРКОВНОСЛОВЕНИЗМИТЕ ВО ТВОРЕЧКАТА РИЗНИЦА НА АНТЕ ПОПОВСКИ	139
17. Ефременкова Татьяна Николаевна - ФОРМИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНО УСПЕШНОЙ ЛИЧНОСТИ, ЧЕРЕЗ ОРГАНИЗАЦИЮ ВНЕУРОЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ	149
18. Жосу Зоя - ПАМЯТЬ КУЛЬТУРЫ В РОМАНЕ ГЕРМАНА БРОХА «НЕВИНОВНЫЕ»	153

19. Зайналова Лариса – СОПОСТАВИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СИНТАКСИЧЕСКИХ КОНСТРУКЦИЙ КАК ОСНОВА ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ИНТЕРФЕРЕНЦИИ	157
20. Зуева Надзея - ІДЭЙНЫ БАЗІС НАРОДНАГА БЫЦЦЯ ў МАЛОЙ ПРОЗЕ БЕЛАРУСКАГА ПІСЬМЕННІКА ЛУКАША КАЛЮГІ	163
21. Иванова Биљана, Кирова Снежана, Кузмановска Драгана - ВЛИЯНИЕ НА ВЕШТИНИТЕ ЗА ПИШУВАЊЕ И ЗБОРУВАЊЕ НА КОМУНИКАЦИЈАТА НА СТУДЕНТИТЕ НА АНГЛИСКИ И ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК	173
22. Ивановска Билјана, Кусевска Марија - ПРАГМАТИКА НАСПРОТИ ГРАМАТИКА НАСПРОТИ СЕМАНТИКА	185
23. Iskrev Dimitar - THE MENTOR AS KEY FIGURE IN WORKPLACE TRAINING	193
24. Јакимовска Светлана - ТРАНСФЕРОТ НА КУЛТУРНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ ПРИ ПРЕПЕВОТ НА СТИХОЗБИРКАТА БЕЛИ МУГРИ ОД КОЧО РАЦИН	201
25. Jankova Natka - INTERCULTURAL COMMUNICATION IN ELT	211
26. Jovanov Jane - POLYCONTEXTUAL LINGUACULTURAL COMPETENCE	219
27. Југрева Марија - ГРОТЕСКАТА ВО РАСКАЗОТ „МЕТАМОРФОЗА” НА ФРАНЦ КАФКА	227
28. Караниколова-Чочоровска Луци - МЕНТАЛИТЕТОТ ВО КУСАТА ПРОЗА НА ЧЕХОВ (ЗА ЖЕНСКИОТ, ЧИНОВНИЧКИОТ И НАРОДСКИОТ МЕНТАЛИТЕТ ВО КУСАТА ПРОЗА НА АНТОН ЧЕХОВ)	233
29. Корноголуб Е.В. - ОБРАЗ Л.Н. ТОЛСТОГО В ПОВЕСТИ ИОНА ДРУЦЭ «ВОЗВРАЩЕНИЕ НА КРУГИ СВОЯ»	240
30. Коробов-Латынцев Андрей - РУССКАЯ ФИЛОСОФИЈА О ВОЙНЕ И НА ВОЙНЕ	245
31. Костюченкова Наталья - МЕТАФОРИЧЕСКАЈА ОРИЕНТАЦИЈА В ОТНОШЕНИИ ГРАММАТИЧЕСКОГО ЯРУСА ЯЗЫКА (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКОГО, АНГЛИЙСКОГО И НОРВЕЖСКОГО ЯЗЫКОВ)	257
32. Крикливец Елена - СТИЛЕВАЈА МОДИФИКАЦИЈА РЕАЛИСТИЧЕСКОЙ ПОВЕСТИ В РУССКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ЛИТЕРАТУРАХ ВТОРОЈ ПОЛОВИНЫ ХХ ВЕКА	263
33. Krsteva, Marija - FACT VS. FICTION: THE DOUBLING OF THE BIOGRAPHICAL SELF IN BIOFICTIONS ABOUT F.SCOTT FITZGERALD AND ERNEST HEMINGWAY	271
34. Кузмановска Драгана, Кирова Снежана, Иванова Биљана - МАКЕДОНСКИОТ ПРЕДЛОГ НА – КАМЕН НА СОПНУВАЊЕ КАЈ ИЗУЧУВАЧИТЕ НА ГЕРМАНСКИОТ И АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК	277
35. Кузнецова Татьяна - КУЛТУРА ЭТНОСА В ФИЛОСОФСКО- ЭСТЕТИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ	287
36. Kyrchanoff Maksym - MODERNISM, FUTURISM AND AVANT-GARDE AS INTELLECTUAL MOTHERLANDS OF TRANSFORMATIONS IN CHUVASH IDENTITY IN THE POETRY OF GENNADI ANI	295
37. Лазарев Андрей - «СЛАВЯНСКИЙ ВЕСТНИК» И МОСКОВСКИЙ СЛАВЯНСКИЙ СЪЕЗД (1867)	307
38. Леонтиќ Марија - ПОТЕКЛО НА ТУРСКАТА ЛЕКСЕМА (x)ане/(x)ана (hane) И НЕЈЗИНА АДАПТАЦИЈА ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК КАКО СУФИКС	313
39. Лапыгина Мария - ОПИСАНИЕ КОММУНИКАТИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ СЕРБСКОГО И РУССКОГО НАРОДА В СТАНДАРТНЫХ КОММУНИКАТИВНЫХ СИТУАЦИЯХ	321
40. Lisjak Anton - TRAGOVI RAZVOJA SLAVENSKOG IDENTITETA U POVIJESNIM IZVORIMA SREDNJEGA VIJEKA	329

41. Майсюк Ольга - ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ГРАММАТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ РУССКОГО И ТУРКМЕНСКОГО ЯЗЫКОВ	341
42. Макаријоска Лилјана - ЛЕКСИЧКИОТ ПОДБОР ВО ПРОЗАТА НА ВЛАДО МАЛЕСКИ	349
43. Марковиќ Михајло, Новотни Соња – ЈАЗИЧНАТА ПОЛИТИКА НА РМ И ОДНОСОТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ КОН МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК	359
44. Маролова Даринка, Ѓорѓиевска Ева - БИРГЕРОВАТА „ЛЕНОРЕ“ – ПАРАДИГМА ЗА НЕПРЕБОЛНА ЛЈУБОВ	367
45. Меркулова Инна - ЛЕКСИКА МАКЕДОНСКОГО ЯЗЫКА НА ОБЩЕСЛАВЯНСКОМ ФОНЕ	373
46. Методијески Дејан, Голаков Костадин - МАКЕДОНИЈА КАКО ПОТЕНЦИЈАЛНА ДЕСТИНАЦИЈА ЗА РУСКИТЕ ТУРИСТИ	383
47. Михайлова Ирина - РОЛЬ ИНОЯЗЫЧНЫХ ВКРАПЛЕНИЙ В УСТАНОВЛЕНИИ ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНЫХ СВЯЗЕЙ ПРОИЗВЕДЕНИЙ В.О. ПЕЛЕВИНА	393
48. Михайлова Елена, Чжоу Жуйтао - ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА ПОЭТИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ С КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА НА РУССКИЙ ЯЗЫК	399
49. Младеноски Ранко - ПОЕТСКИОТ ОРАТОРИУМ НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ	409
50. Moretti Violeta - LATIN PROVERBS AS A TWO-WAY ROAD OF CULTURAL TRANSFER	419
51. Негриевска Надица – КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА МОЖНИОТ НАЧИН ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ЕКСЦЕРПИРАНИ ОД РОМАНОТ CANONE INVERSO ОД АВТОРОТ ПАОЛО МАУРЕНСИГ И ПРЕВОДОТ НА МАКЕДОНСКИ	427
52. Недјормагомедов Георгиј - ДИДАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ УЧАЩИХСЯ СТАРШИХ КЛАССОВ	437
53. Новотни Соња, Марковиќ Михајло – КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА РАЗВОЈОТ НА ПОЛУВОКАЛИТЕ ВО ДВА ПАТЕРИЦИ СО МАКЕДОНСКА ЦРКОВНОСЛОВЕНСКА РЕДАКЦИЈА	445
54. Орлова Надежда - БИБЛЕЙСКОЕ ИМЯ В СЛАВЯНСКИХ ЯЗЫКАХ: АГАРЬ	455
55. Пасмарнова Валерия - ВИДЕО-КЕЙС КАК ФОРМА ОБУЧЕНИЯ НА СТЫКЕ ВЕБИНАРА И КЕЙС-ТЕХНОЛОГИИ	465
56. Петровска-Кузманова Катерина - „МАЈСТОРОТ И МАГАРИТА“ ОД М. БУЛГАКОВ НА СЦЕНАТА НА МАКЕДОНСКИОТ НАРОДЕН ТЕАТАР	473
57. Плахтиј Татьяна - РЕМИНИСЦЕНЦИИ КАК АКТУАЛИЗАТОРЫ НОВЫХ СМЫСЛОВ В ПЬЕСАХ УКРАИНСКОГО ДРАМАТУРГА XX СТОЛЕТИЯ НИКОЛАЯ КУЛИША	481
58. Пляскова Елена – ОТРАЖЕНИЕ НАРОДНОГО ЮМОРА В НЕМЕЦКИХ КОМПАРАТИВНЫХ ФРАЗЕОЛОГИЗМАХ	491
59. Pop Zarijeva Natalija, Plev Krste - THE CONTRIBUTION OF “DRACULA UNTOLD” TO THE EVOLUTION OF BRAM STOKER’S DRACULA: A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE PROTAGONISTS	497
60. Попова Дарња - БЕЗУМНЫЙ МЕЧТАТЕЛЬ»: РЕЦЕПЦИЯ ЛИЧНОСТИ И ТВОРЧЕСТВА Э. ПО ВО ФРАНЦУЗСКОЙ ЛИТЕРАТУРНОЙ КРИТИКЕ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XIX – ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XX ВВ.	505
61. Продановска-Попоска Весна - ПРЕГЛЕД НА МЕТОДИТЕ И ТЕХНИКИТЕ ПРИ ИЗУЧУВАЊЕТО НА СТРАНСКИ ЈАЗИК ВО ОДНОС НА ПРАВИЛНИОТ ИЗГОВОР	515
62. Розенфелд Марьяна - РЕЧЕВОЙ ЭТИКЕТ В ОБЩЕНИИ В СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЯХ	523

63. Roitberg Natalia – THE STRUCTURE OF A LANGUAGE LESSON	531
64. Росенко Н.И. - О НЕКОТОРЫХ НАПРАВЛЕННОСТЯХ ЭКОНОМИКО-ПРАВОВОЙ КУЛЬТУРЫ ЮРИСТА	539
65. Ряполов Сергей Владимирович - ФИЛОСОФИЯ О. ФЕОФАНА (АВСЕНЕВА) В КОНТЕКСТЕ ВОРОНЕЖСКОГО ФИЛОСОФСКОГО ТЕКСТА	543
66. Саломатина Мария - ЭССЕИСТИКА ПЕТРА ВАЙЛЯ, ИЛИ БЕСКОНЕЧНОЕ ПУТЕШЕСТВИЕ	551
67. Симонова Светлана, Белоусов Арсений - К ВОПРОСУ ОБ ЭТИКО-ЭСТЕТИЧЕСКОМ СИНТЕЗЕ В ИКОНОПИСИ ВИЗАНТИИ И ДРЕВНЕЙ РУСИ	561
68. Соловьев Дмитрий - СИСТЕМА КУРАТОРСТВА УНИВЕРСИТЕТОВ	569
69. Стојановска-Стефанова Анета - КУЛТУРНИ ПРЕОБРАЗБИ КАЈ ДРЖАВИТЕ ВО УСЛОВИ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА	573
70. Тасевска Марица, Хаџи-Николова Адријана – АНГЛИЦИЗМИТЕ ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД СПИСАНИЈАТА „JOY“ и „WOMAN“	579
71. Тернова Татјана - ОБРАЗ РЕВОЛУЦИИ В ЛИРИКЕ АНАТОЛИЈА МАРИЕНГОФА	591
72. Тодорова Марија - УСВОЈУВАЊЕ НА ВТОР ЈАЗИК	597
73. Тоевски Свето - АНТРОПОЛОШКАТА ЛИНГВИСТИКА ВО МАКЕДОНИЈА И НЕЈЗИНИОТ ПОГЛЕД НА ГАНЕ ТОДОРОВСКИ И ПЕТРЕ М.АНДРЕЕВСКИ 605	
74. Тресцова С.В., Трощинская-Степушина Т.Е. - КЛАССИЧЕСКАЯ МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА В СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ	629
75. Уланска Татјана – КОГНИТИВНИТЕ МЕХАНИЗМИ ПРИ ПРОЦЕСОТ НА ЗБОРООБРАЗУВАЊЕ ВО АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК	633
76. Филюшкина Светлана - ТЕЛЕСНЫЕ ОБРАЗЫ В РОМАНЕ М. ОНДАТЖЕ «АНГЛИЙСКИЙ ПАЦИЕНТ»	639
77. Хайдер Джамил Джабер Альшинаинин - МЕЖДУНАРОДНЫЕ КУЛЬТУРНЫЕ СВЯЗИ ИРАКА В ЭПОХУ СОЦИОПОЛИТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	645
78. Холина Дарья Александровна - ДВИЖУЩИЙСЯ СУБЪЕКТ В РАННЕЙ И ПОЗДНЕЙ ЛИРИКЕ У Б. ЙЕЙТСА	651
79. Цыганкова Яна - РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ОБРАЗА ВАМПИРА В РОМАНАХ ЭНН РАЙС И ПОППИ З. БРАЙТ «ИНТЕРВЬЮ С ВАМПИРОМ» И «ПОТЕРЯННЫЕ ДУШИ»	659
80. Чунослова Ирина - УЧЕБНАЯ МОТИВАЦИЯ КАК ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА	665
81. Шутаров Васко - МЕГУНАРОДНИ КУЛТУРНИ ВРСКИ ВО ВРЕМЕ НА СОЦИО-ПОЛИТИЧКИ ПРОМЕНИ	671

УДК: 821.112.2.09

БИРГЕРОВАТА “ЛЕНОРЕ“ – ПАРАДИГМА ЗА НЕПРЕБОЛНА ЛУБОВ

Даринка Маролова¹, Ева Ѓорѓиевска²

¹д-р, Филолошки факултет – Штип Институција, E-mail:
darinka.marolova@ugd.edu.mk

²д-р, Филолошки факултет – Штип, E-mail:
eva.gorgievska@ugd.edu.mk

Апстракт

Биргеровата балада „Леноре“, како парадигма за непреболна љубов е тема на овој научен труд. Целта на трудот е да се направи една книжевна анализа со критички осврт на повеќе значајни аспекти на баладата „Леноре“ од Готфрид Август Биргер. Ова е еден обид на авторите да го прикажат контекстот на оваа уметничка балада настаната во турбулентни времиња кога книжевноста на просветителството, како една од фазите на литературниот развој, доживува возобновување, нов подем, влевајќи се во литературната револуција на Штурм и Дранг. Дејството на баладата се случува во Прусија и тоа во време на седумгодишната војна, историски момент кој преплетен со народниот тон на баладата го означува почетокот на новиот автентичен израз на германската предромантичарска поезија.

Клучни зборови: Биргер, Леноре, балада, љубов

Вовед

Готфрид Август Биргер (1747 - 1794) се појавува во историјата на германската литература во време кога книжевноста на просветителството, како една од фазите на литературниот развој, доживува возобновување, нов подем, влевајќи се во литературната револуција на Штурм и Дранг. Овој правец се јавува во литературата како резултат на несоодносот меѓу брзиот економски растеж на Германија, кој резултира со зголемено производство, наспрема заостанатите феудални односи на селското

стопанство. Тенденцијата за надминување на овие противречности зема замав во овој период, а уште поголема е тенденцијата за надминување на националната поделеност.

Незадоволството се акумулира и излез се бара единствено во книжевноста, која го претставува духот на народот во вистинско светло. Како што човекот ги доживува промените во општеството, така книжевноста нив ги отсликува и претставува прозорец кон стварноста, збогатувајќи се со нови идеи, форми и содржини во складност со политичките и економските особености на германското поднебје. Книжевната палета се збогатува со теми и мотиви од народната поезија, а како средство за изразување на овие содржини сè почесто се користи народниот јазик поради својата едноставност и способност за пошироко дејствување. Додека во начелата на рационалистите основен критериум на делување е разумот, во правецот Штурм и Дранг критериум стануваат имагинацијата и емоцијата, односно генијалноста на уметникот кој твори и отаде принципите на разумот. Изразувајќи отпор против тиранијата и сталешките разлики, татковците на делата од Штурм и Дранг ги отфрлаат и прописите и ограничувањата во книжевноста и остарените клиширани форми. На прво место со својата моќ, оригиналност и генијалност преку неизмерноста на страста и оптимизмот, пропагираат книжевна слобода без ограничувања, место пропишаните книжевни форми и строгата метричка шема.

За разлика од останатите претставници на овој правец, Биргер останува верен на метричката шема, ја почитува римата, го задржува т.н. Volkston¹¹⁵ и го става поетското „Јас“ во преден план. Страста и сензибилноста кон природата се доминантна црта во неговата поезија, но секогаш провејува нишката на мрачно расположение низ неговото дело. Во неговиот живот преовладува мрачно расположение заради несреќата што го следела, па токму ова страдање не можел, а да не го вплоти во неговото литературно дело. Неговиот живот добива трагични димензии после доживеаните три неуспешни брака. По смртта на сопругата Доротеа, се жени со нејзината сестра Августа, но и нејзиниот живот бил рано прекинат. Се жени повторно и пак доживува неуспех. Животната катастрофа станува поголема кога Шилер лошо ја проценува неговата поезија.

Најдобра форма за изразување на ова мрачно расположение, кое го демни целиот негов живот, за него претставува баладата. Најпознати балади кои ги напишал Биргер се : „Der wilde Jäger“¹¹⁶, „Lied vom braven Mann“¹¹⁷, а балада со која се прославил не само во Германија, туку и многу

¹¹⁵ народен тон (превод Д.М.)

¹¹⁶ „Дивиот ловец“ (превод Д.М.)

¹¹⁷ „Песна за добриот човек“ (превод Д.М.)

подалеку од нејзините граници е баладата „Леноре“ (герм. „Lenore“), на која ќе го задржиме нашето внимание. Во „Der wilde Jäger“ дејствуваат натприродните сили. Тие го казнуваат грофот бидејќи ги газил посевите и го плени добитокот. Во песната пак „Lied vom braven Mann“ се обработува мотивот за малиот човек, кој си го ризикува животот да ја спаси загрозената родилка. Забележливо е дека Биргер има склоност кон незаштитените, односно малите луѓе и најчесто обработува теми поврзани со такви ликови.

Баладата „Леноре“ како парадигма за непреболна љубов

Мотивот на „Леноре“ е стар и добро познат кај многу народи. Биргер овој мотив го наоѓа во изворното творештво на скандинавските народи како и во Хердеровиот превод на шкотските балади. Станува збор за мотивот на мртвиот свршеник, кој станува од гроб да ја земе со себе свршеницата. Овој мотив Биргер го сместува во историската рамка од 1756 до 1763 година, а како фон му служи Прашката битка. Битката завршува кога Прусија и Саксонија решаваат да се смират и да ставаат крај на крвопролевањето, а баладата почнува токму со повлекувањето на војската. Целиот народ празнува и му благодари на Господ, што блискиот му се вратил од војната. Оваа празнична атмосфера, нараторот ја слика со зборови и раскажува дека девојката Леноре се наоѓа меѓу луѓето и прашува дали се вратил нејзиниот свршеник Вилхелм. Таа е во крајно душевно раздразнета состојба, бидејќи има лошо претчувство. Овде писателот го вметнува поимот Rabenhaag (црната коса на гавранот), како лајтмотив, што асоцира на смрт и навестува мрачен тек. Леноре е очајна, тагата е огромна, мисли дека нема спас. Знае дека нејзиниот свршеник нема да се врати, а нејзината мајка е покрај неа и ја теши, велејќи ѝ дека можеби тој е со друга жена и кога-тогаш ќе се врати. Но очајот на Леноре, која е опишана како „das liebende und um seine Liebe kämpfende Mädchen“¹¹⁸, е бескраен. Таа посакува никогаш да не била родена, губи секаква надеж за понатамошен живот, посакува да исчезне. Животот без љубов е невозможен за неа и се жали дека Бог нема милост. Се наоѓа во бунило кое ја избекумува. Несопирливата болка на Леноре, заради претчувството кое го има како и нејзиниот гнев кон господовата неправда претставуваат две оски околу кои се врти содржината на првиот тематски дел на баладата. Овој сегмент е сплет од монолози и дијалози; од лирски, епски и драмски елементи; од историски елементи и животна реалност; од реалистички слики и мрачна интонација.

Вториот тематски дел е проекција на фантастичното, иреалното, невозможното. Прекумерната болка на Леноре за средба со саканиот го пренасочува текот на настаните во поинаков правец. Во еден момент се

¹¹⁸ Девојката која љуби и се бори за својата љубов (превод Д.М.)

напуштаат реалните рамки и на сцена настапува ирационалноста. Леноре го губи разумот, неизмерната љубовна болка се гаси, а таа оживува во поинаков свет, свет каде што за неа љубовта ќе биде возможна.

И како што Шекспир ја создал смртта како лек за неизлечивата љубов, така и Биргер посочува на крајот како единствено решение на нерешливата загатка. Моќта на Шекспир да ја направи љубовта погон за егзистенција соодветствува на Биргеровата замисла, чувствата, односно љубовта да го води човекот, а мислите да останат покорени пред љубовта.

Леноре не може да го пронајде лекот за непреболната љубов во реалниот свет, зашто тој е премал, па затоа се впушта во бескрајниот свет на имагинацијата, надвор од времето и просторот. Од преголема желба да умре наместо да живее без саканиот, во немирната ноќ, која ја поминува во залудно исчекување да ѝ се врати свршеникот и да ја поведе дома како негова невеста, во халуцинација го доживува неговото враќање. Тој јава на коњ и доаѓа кај неа на полноќ. Овој елемент ги насочува мислите кон сениште, затоа што само тие се појавуваат на полноќ. Од овде започнува морничавоста која трае сè до самиот крај. Вилхелм ја повикува да појде со него бидејќи таа се смета за неспособна да продолжи да живее без љубов. Тие јурат на коњот во темната ноќ кон нивното заедничко живеалиште, кое е малечко, студено и тивко составено од напречни и надолжни штици. Гробот е отворен и ги чека да се вратат заедно во вечниот дом. На патот кон смртта гледаат лилјан со бела боја, кој исто така мириса на гробје. А наоколу владее пустелија. Се слушаат црните врани, кои пеат морничаво и смртоносно. Вилхелм ја води девојката на свадба, а поп ѝ пее, но не свадбена, туку погребна молитва, а нивната брачна постела е всушност нивната посмртна постела. Натамошната слика е исполнета со полноќни сватови, односно сеништа на гробиштата. Јаваат кон вечниот дом, а песочниот часовник ги покажува последните минути од времето. Тие се ближат кон крајот. Со првите петли Вилхелм се претвора во костур, коњот интуитивно се плаши и бега, а Леноре е сама во претсмртниот крик. Наоколу кружат сеништа и пеат.

Мрачното расположение кое преовладува во баладата и ја прави толку морничава настапува како резултат на прекинувањето на љубовната врска заради смртта на свршеникот, а тоа преовладува и во животот на писателот, заради смртта на неговата свршеница. Неговото лично искуство е инспирација за ова дело со голема вредност.

Главниот женски лик, Леноре, девојка од народот се откажува од вербата во Бога, зашто смета дека тој е неправеден спрема неа и е гневна на божјата немилосрдност. Во врска со верувањето ќе рече: „*Den alten*

*Glauben haben wir verloren, was haben wir den nun*¹¹⁹?“ Таа претставува прототип кој ги отелотворува сите женски индивидуи чии момчиња останале на бојното поле, а на кои љубовта им значи повеќе од сопствениот живот. Болката на Леноре е несопирлива, а стварноста е заматена и излегува од реалните рамки. Нејзиното срце е избодено од очај, сомнеж, изгубена верба... Во него не може да се пронајде ни трошка надеж и верба во Господ.

За разлика од неа, другиот женски лик, мајката на Леноре, жена од народот, верува во Бога и вели дека тој е милостив спрема неговите чеда, вели дека Леноре не смее да изгуби надеж и да се откаже од вербата во Господ. Мајката се моли Господ да ѝ ги прости зборовите на ќерката, бидејќи се наоѓа во бунило. Ја советува да не мисли на земната болка, туку да се посвети на Бог. Вели дека Бог ќе ја пополни празнината во срцето, проповеда замена на љубовта со религијата. Но, Леноре ја одбива религиозноста посакувајќи да умре, го одбива секој обид за утеха на мајката. Таа на почетокот ја теши дека Вилхелм ќе се врати, можеби е со друга, сакајќи да ја натера да почувствува лутина и гнев, затоа што така човек може да биде само опасен, а не и неразумен. Смртта го избекумува човекот.

При преработката на оваа народна балада, Биргер го определува местото, односно Прусија и времето, односно седумгодишната војна. Народната порака на песната е дека сите сме гости во светов и дека треба да се има трпение, па дури и тогаш кога срцето се кине, да се верува во Господ.

Баладата „Леноре“ има 32 строфи, секоја со по 8 стиха. Целата е напишана во јамбски осмерци, а за нејзината убавина придонесува и римата од типот АБ АБ ЦЦ ДД. Често се јавува рефренот „Der Mond scheint hell”¹²⁰. Рефренот е преземен од германските народни песни, а со него, како и со фреквентноста на ономапоеи, алитерации и ритмички повторувања на стихови и извици, мелодичноста нараснува како тесто. Биргер се покажува како мошне умешен и во разноликоста на стилските изразни средства и во сликањето со зборови, а со нив се оставаат повпечатливи траги во умот на читателот. Баладата е напишана на литературен германски јазик. Речниците се јасни и со експонирање на народни зборови и фрази, сугестивна динамика и звуковност во јазикот. Содржината станува видлива за читатели од сите профили со помош на едноставноста во прикажувањето. Но, сепак се остава место и за своевидни заклучоци во врска со вистинитоста на случката.

¹¹⁹ Старото верување го изгубивме и што имаме сега? (Превод Д.М.)

¹²⁰ „месечината светло сјае“ (Превод Д.М.)

Заклучок

Баладата „Леноре“ е ремек дело на Биргер, кое му осигурува трајно место во книжевноста. Од појавата на „Леноре“, баладата станува богато застапувана форма и често се поставува прашањето: „дали Биргер е творецот на германската уметничка балада“? А мотивот за човековиот живот изложен на натприродните сили е често обработуван и од многу автори. Делото навлезе во европската книжевност како поетски пример, но и како индивидуална уметност. Главна тема на баладата е љубовта, која илјадници години ги мотивирала писателите и поетите низ целиот свет да ја величат, опејуваат, како и да докажат дека животот без љубов е невозможен.

Литература:

1. Ballade, Literaturwelt,
<http://www.literaturwelt.com/spezial/ballade.html>, прочитано на 10.06.2015
2. Gottfried August Bürger,
http://www.balladen.de/web/sites/balladen_gedichte/autoren.php?b05=23, прочитано на 10.06.2015
3. GUNTER E. GRIMM „Lieber ein unerträgliches Original als ein glücklicher Nachahmer“ Bürgers Volkspoese-Konzept und seine Vorbilder,
http://www.goethezeitportal.de/db/wiss/buerger/grimm_volkspoese.pdf, прочитано на 10.06.2015
4. Lore Kaim-Kloock: Gottfried August Bürger, Berlin: RUTTEN & LOENING 1963
5. Ulrich Karthaus: Sturm und Drang – Epoche- Werke – Wirkung, München: C.H. Beck 2007